ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 31.3.2021 г.
COM(2021) 152 final

2021/0075 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на Хърватия да прилага освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията в Съюза се урежда с Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията[1] (наричана по-долу за краткост „Директивата за данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията“ или „директивата“).

В член 19, параграф 1 от директивата се посочва, че в допълнение към разпоредбите, предвидени по-специално в членове 5, 15 и 17 от нея, Съветът, като действа единодушно по предложение на Комисията, може да даде разрешение на всяка държава членка да въведе допълнително освобождаване или намаляване на равнищата на данъчно облагане поради специфични съображения, свързани с политиката.

В съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО, с Решение за изпълнение 2014/921/ЕС на Съвета от 16 декември 2014 г.[2] на Хърватия беше разрешено да прилага освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране.

Целта на настоящото предложение е да се удължи срокът на действие на това разрешение съгласно искането на Хърватия, предвид обстоятелството, че действащата в момента дерогация изтича на 19 декември 2020 г. Освобождаването цели да се намалят разходите за юридическите лица, регистрирани за провеждане на операции по разминиране, и по този начин тези операции да се ускорят и да се подпомогне прилагането на политиката по хуманитарно разминиране в Хърватия.

Операциите по разминиране се извършват в съответствие с международната Конвенция за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (Отавската конвенция от 1998 г.), международната Конвенция по касетъчните боеприпаси, подписана в Осло през 2008 г., с която се забраняват използването, производството, трансферът и складирането на касетъчни боеприпаси и се създава рамка за сътрудничество и помощ за осигуряване на разчистването на засегнатите райони, и хърватския Закон за противоминните дейности (обн. *Narodne novine* 110/15, 118/18 и 98/19).

В съответствие с член 5 от Отавската конвенция през 2018 г. Република Хърватия подаде втора молба за удължаване на срока за разминиране. Тази молба беше удовлетворена на Седемнадесетата среща на държавите — страни по конвенцията, и за приключването на операциите по разминиране беше определен нов срок — 1 март 2026 г.

В съответствие с удължаването на срока за разминиране, с писмо от 18 септември 2020 г. хърватските органи осведомиха Комисията за намерението си да удължат срока на освобождаването от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на

[1] ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51—70.
[2] ОВ L 363, 18.12.2014 г., стр. 50—51.

машини при хуманитарното разминиране, до 19 декември 2026 г. Допълнителна информация беше представена с писма от 13 октомври 2020 г. и 6 ноември 2020 г.

Хърватските органи възнамеряват да продължат да прилагат освобождаването от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО.

Поисканият срок на действие на дерогацията е от 19 декември 2020 г. до 19 декември 2026 г., което е в продължение на действащата в момента дерогация и е в рамките на максималния срок, разрешен съгласно член 19 от Директивата за данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията.

Целта на мярката, която иска да приложи Хърватия, е да се създаде стимул за по-бързото разчистване на миите от предполагаемите минни полета и за освобождаването на земеделски земи и гори, като по този начин те ще могат отново да бъдат използвани за стопански дейности. Очаква се мярката да има и непосредствено положително въздействие върху живота и здравето на хората в районите, в които все още има мини и неизбухнали взривни боеприпаси.

Мярката се изразява в освобождаване от облагането с акциз на газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране на районите, в които има мини, като това освобождаване се предоставя само на юридическите лица, регистрирани за провеждане на разминиране. Мярката се прилага чрез възстановявания на акцизите. Машините, които ще използват газьол, освободен от плащане на акцизи, ще бъдат класифицирани според тяхното предназначение, работните им инструменти и метода им на работа. Компетентните отдели на Хърватския център за разминиране ще осъществяват надзор и ще водят отчети за работата на машините. За всяка машина ще има специален формуляр, в който за всеки ден ще се вписват часовете на експлоатация, ефективността и разходът на гориво. Когато даден проект приключи, операторът по разминирането ще представи декларация за акциза върху своите машини, използвани за работа на обекта, придружена от отчет с данни за всяка машина. В съответствие с общата си отговорност да наблюдава прилагането на законодателството в областта на акцизите, Данъчната администрация към Министерството на финансите ще осъществява въз основа на информация за обекта, където се провежда операция по разминиране, системни проверки на горивото, използвано в машините за разминиране.

Според данните, представени от хърватските органи, в Хърватия има 44 съответно оправомощени юридически лица с 43 машини за хуманитарно разминиране. Мярката обаче няма да бъде ограничена само до тези акредитирани оператори, а ще се прилага за всички нови акредитирани оператори и машини за разминиране, които може да се използват за тази цел в бъдеще. Хърватският център за разминиране акредитира и съхранява информация за всички нови машини за разчистване на мини, които са предназначени да бъдат използвани за хуманитарно разминиране.

Без прилагането на мярката операторите на оборудване за разминиране, оправомощени да извършват операции по разминиране на територията на Хърватия, ще трябва да плащат националната акцизна ставка върху газьола, използван като моторно гориво, която е 3060 HRK/100 l (приблизително 404 EUR според обменния курс 1 EUR = 7,5630 HRK на 1 октомври 2020 г.) и се прилага при използването на газьола като гориво, както и при употребата му в стационарните двигатели, тежките машини и превозните средства, предназначени за използване извън обществената пътна мрежа

(член 8, параграф 2, букви б), в) и г) от Директивата за данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията). Временното освобождаване от данъчно облагане би позволило на операторите за ограничен период от време да намалят своите разходи за операциите по разминиране, като по този начин ще се създаде стимул за интензифициране на работата им през периода на прилагане на мярката. Това ще ускори процеса по разминиране. Бенефициерите на мярката са юридически лица, на които Министерството на вътрешните работи на Хърватия е издало разрешение за операции по разминиране в съответствие със Закона за противоминните дейности (обн. *Narodne novine* 110/15, 118/18 и 98/19) и които имат машини, акредитирани в съответствие с Наредбата относно техническите изисквания и оценката на съответствието на машините, използвани в операциите по хуманитарно разминиране (обн. *Narodne novine* 53/07, 39/11 и 57/13).

Хърватия поиска разрешението да бъде издадено за срок до 19 декември 2026 г., считано от 19 декември 2020 г., без прекъсване на действащата в момента дерогация и в рамките на максималния срок, посочен в член 19, параграф 2 от директивата.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Данъчното облагане на газьола, използван за промишлени и търговски цели, е уредено в Директива 2003/96/ЕО, и по-специално в член 8 от нея. В членове 5, 15 и 17 е предвидена възможността държавите членки да прилагат данъчно диференциране, включително освобождавания и намаления, по отношение на някои употреби на газьола. В тези разпоредби обаче не е предвидено освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране.

Разпоредби съгласно Директивата за данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията

Оценка на мярката съгласно член 19 от Директива 2003/96/ЕО

Член 19, параграф 1, първа алинея от директивата гласи:

„В допълнение към разпоредбите от предишните членове, и по-специално тези от членове 5, 15 и 17, Съветът, като действа единодушно по предложение на Комисията, може да даде разрешение на всяка държава членка да въведе допълнително освобождаване или редуциране на нивата на данъчно облагане поради специфични съображения“.

Възможността за въвеждане на благоприятно данъчно третиране на газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, може да бъде предвидена съгласно член 19 от директивата, тъй като неговата цел е да позволи на държавите членки да въведат допълнително освобождаване или намаление поради специфични съображения, свързани с политиката.

Хърватия поиска мярката да се прилага за максималния срок, предвиден в член 19, параграф 2, т.е. 6 години. Този срок е в съответствие с международните ангажименти на Хърватия за приключване на операциите по разминиране.

Дерогацията обаче не бива да възпрепятства бъдещото развитие на действащата правна уредба и следва да е съобразена с предстоящото преразглеждане на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията, както и евентуалното приемане от Съвета на правен акт въз основа на предложение на Комисията за

изменение на посочената директива. Това преразглеждане следва оценката на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията[3] и заключенията на Съвета относно рамката на ЕС за енергийното данъчно облагане от 28 ноември 2019 г.[4]. В своите заключения Съветът прикани Комисията да анализира и оцени възможните варианти с оглед своевременното публикуване на предложение за изменение на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията, и я призова да обърне специално внимание на обхвата на директивата, минималните ставки и специфичните данъчни облекчения и освобождавания.

При тези обстоятелства, макар да изглежда целесъобразно разрешението да се предостави за поискания срок, валидността на дерогацията следва да бъде обвързана с влизането в сила преди 19 декември 2026 г. на общи разпоредби, уреждащи тази материя.

Правила за държавните помощи

Хърватските органи възнамеряват да прилагат освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, чрез възстановяване на целия размер на акциза на всеки регистриран оператор, участващ в операциите по разминиране. Според тях мярката не представлява държавна помощ. Настоящото предложение не засяга каквато и да е оценка на мярката от гледна точка на правилата за държавна помощ. То освен това не засяга задължението на държавата членка да гарантира спазването на правилата за държавните помощи.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Политика в областта на здравеопазването и околната среда

Исканата мярка засяга главно политиката на ЕС в областта на здравеопазването и околната среда, доколкото тя ще помогне за по-бързо намаляване на районите в Република Хърватия, в които все още има мини, тъй като те представляват заплаха за живота и здравето на хората и на домашните и дивите животни. Целите, които трябва да се постигнат с мярката, са от регионално и секторно естество, понеже районите, които трябва да бъдат разминирани, се намират в различни региони на Република Хърватия, а засегнатите от нея сектори са селското и горското стопанство. Прилагането на мярката оказва пряко положително въздействие върху защитата на живота и здравето на хората в районите, в които все още има мини и неизбухнали взривни боеприпаси.

Политика в областта на транспорта

Мярката е ограничена до газьола, който се използва в акредитираните машини със специално предназначение, проектирани и изработени специално за разчистване на минирани райони, и е ограничена до районите на Република Хърватия, в които има мини. Следва също така да се отбележи, че тези машини не може да се използват за никакъв вид превоз по обществените пътища.

Вътрешен пазар и лоялна конкуренция

[3] SWD(2019) 329 final.

[4] Заключения на Съвета от 28 ноември 2019 г., 14608/19, FISC 458.

При така описаните обстоятелства мярката изглежда приемлива също и с оглед на правилното функциониране на вътрешния пазар и на необходимостта от осигуряване на лоялна конкуренция. По-специално, с нея няма да бъдат облагодетелствани определени предприятия за сметка на други, тъй като тя ще се прилага за всички предприятия, участващи в хуманитарното разминиране в Хърватия. Мярката няма да засегне и вътрешната търговия в ЕС предвид специфичното си естество и предвид факта, че е ограничена до районите в Република Хърватия, в които има мини.

Следователно може да се заключи, че мярката е съвместима с политиките на Съюза в областта на здравеопазването, околната среда, транспорта и конкуренцията.

Срокът, за който се предлага да се удължи разрешението за прилагане на освобождаване от данъчно облагане, изключва вероятността направеният в предходните параграфи анализ да се промени преди датата на изтичане на мярката.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Член 19 от Директива 2003/96/ЕО на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Косвеното данъчно облагане, което е в обхвата на член 113 от ДФЕС, само по себе си не попада в изключителната компетентност на Европейския съюз по смисъла на член 3 от ДФЕС.

Същевременно по силата на член 19 от Директива 2003/96/ЕО Съветът има изключителна компетентност — по силата на вторичното законодателство — да разреши на дадена държава членка да въведе допълнителни освобождавания или намаления по смисъла на посочената разпоредба. Следователно държавите членки не могат да изземат функциите на Съвета. В резултат на това принципът на субсидиарност не е приложим към настоящото решение за изпълнение. Във всеки случай, тъй като настоящият акт не е проект на законодателен акт, съгласно Протокол № 2 към Договорите той следва да не се изпраща на националните парламенти за преглед на спазването на принципа на субсидиарност.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. Освобождаването от данъчно облагане не надхвърля необходимото за постигане на поставената цел.

- **Избор на инструмент**

Предложеният инструмент е решение за изпълнение на Съвета. В член 19 от Директива 2003/96/ЕО се предвижда единствено този вид мярка.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

За мярката не е необходима оценка на действащото законодателство.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Настоящото предложение се основава на искане, отправено от Хърватия, и се отнася само до тази държава членка.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Външни експертни становища не бяха необходими.

- **Оценка на въздействието**

Настоящото предложение се отнася до разрешение за отделна държава членка по нейно искане и не налага извършването на оценка на въздействието.

В Република Хърватия все още има 295,9 km^2 с предполагаемо наличие на мини, като тази площ засяга 50 града и общини в 8 жупании. Влизането и движението в тези райони са забранени.

Понастоящем операциите по разминиране се изпълняват от 617 сапьори, ръководители на обекти и помощен персонал, наети от 44 юридически лица, на които е издадено разрешение за операции по разминиране. Тези операции се извършват с помощта на 43 специално проектирани машини за разминиране.

Представената от Хърватия информация показва, че мярката ще окаже ограничено въздействие върху данъчните приходи. По преценка на хърватските органи общите данъчни разходи, произтичащи от мярката, ще възлязат на 3 199 475 HRK (приблизително 423 043 EUR) за целия 6-годишен срок на действие на мярката.

Хърватия очаква мярката да окаже положително въздействие за успешното и навременно приключване на операциите по разминиране, тъй като ще доведе до намаляване на оперативните разходи на икономическите оператори, участващи в дейностите по разминиране.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Мярката не предвижда опростяване. Тя е следствие от искането, отправено от Хърватия, и се отнася само до тази държава членка.

- **Основни права**

Мярката не оказва влияние върху основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Мярката не поражда финансова или административна тежест за Съюза. Следователно предложението няма отражение върху бюджета на Съюза.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

План за изпълнение не е необходим. Настоящото предложение се отнася до предоставяне на разрешение за освобождаване от данъчно облагане за отделна държава членка по нейно искане. То се предоставя за ограничен срок — до 19 декември 2026 г.

Мярката може да бъде подложена на оценка в случай на искане за подновяване на разрешението след изтичането на срока на действие.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

За предложението не се изисква да се предоставят обяснителни документи във връзка с транспонирането.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

В член 1 се постановява, че на Хърватия се разрешава да прилага освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО.

Съгласно член 2 разрешението се предоставя така, че да поражда действие от 19 декември 2020 г., в продължение на действащото понастоящем Решение за изпълнение 2014/921/ЕС на Съвета, до 19 декември 2026 г., т.е. за максималния 6-годишен срок, разрешен от директивата, както е поискано от Хърватия.

2021/0075 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на Хърватия да прилага освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията[1], и по-специално член 19 от нея,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) В съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО, с Решение за изпълнение 2014/921/ЕС на Съвета[2] на Хърватия беше разрешено да прилага до 19 декември 2020 г. освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране.

(2) На 18 септември 2020 г. Хърватия поиска разрешение да продължи да прилага освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, за периода от 19 декември 2020 г. до 19 декември 2026 г. По искане на Комисията, на 13 октомври 2020 г. и на 6 ноември 2020 г. Хърватия представи допълнителна информация в подкрепа на заявлението си.

(3) С освобождаването от данъчно облагане, което възнамерява да прилага, Хърватия цели да ускори разминирането на районите, в които все още има мини и които се намират в различни региони. Мярката ще има непосредствено положително въздействие върху живота и здравето на хората в тези региони.

(4) Мярката следва да е ограничена до акредитираните машини със специално предназначение, проектирани и изработени специално за разчистване на минирани райони.

(5) Мярката следва да е ограничена до районите на територията на Хърватия, в които има мини.

(6) Мярката следва да се прилага за всички оператори, участващи в хуманитарното разминиране в Хърватия, като по този начин няма да бъде дадено икономическо предимство на нито един конкретен оператор.

---

[1] ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.

[2] Решение за изпълнение 2014/921/ЕС на Съвета от 16 декември 2014 г. за разрешаване на Хърватия да приложи освобождаване от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО (ОВ L 363, 18.12.2014 г., стр. 150).

(7) Следователно мярката е приемлива от гледна точка на правилното функциониране на вътрешния пазар и на необходимостта от осигуряване на лоялна конкуренция и е съвместима с политиките на Съюза в областта на здравеопазването, околната среда, енергетиката и транспорта.

(8) Всяко разрешение, предоставено по силата на член 19, параграф 1 от Директива 2003/96/ЕО, трябва да е строго ограничено във времето. С цел на съответните икономически оператори да бъде дадена достатъчна степен на сигурност и достатъчно време, за да завършат процеса по разминиране на засегнатите райони, разрешението следва да се предостави за срок от шест години.

(9) За да се предостави правна сигурност за икономическите оператори, участващи в операциите по разминиране, и да се избегне потенциалното увеличаване на административната тежест, произтичаща от промените в приложимата данъчна ставка, Хърватия следва да може да прилага без прекъсване освобождаването от данъчно облагане за газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране. Поради това искането разрешение следва да се предостави така, че да поражда действие от 19 декември 2020 г. и да осигурява последователност и приемственост с предишните разпоредби съгласно Решение за изпълнение 2014/921/ЕС.

(10) Настоящото решение не засяга прилагането на правилата на Съюза относно държавните помощи,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

На Хърватия се разрешава да освободи от данъчно облагане газьола, използван за експлоатация на машини при хуманитарното разминиране на нейна територия. Мярката е ограничена до акредитираните машини със специално предназначение, проектирани и изработени специално за разчистване на минирани райони.

Член 2

Настоящото решение се прилага от 19 декември 2020 г. до 19 декември 2026 г.

Ако обаче Съветът, като действа въз основа на член 113 или на друга относима разпоредба от Договора за функционирането на Европейския съюз, предвиди общи правила за данъчни предимства за хуманитарното разминиране, настоящото решение престава да се прилага в деня, в който станат приложими тези общи правила.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Хърватия.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател